

Μακεδονικά

Τόμ. 1

David M. Robinson, *Inscriptions from Macedonia, 1938*. Transactions of the American Philological Association τόμ. LXIX (1938) σελ. 43-76, πίν. I-XXVII.

X. M.

doi: [10.12681/makedonika.9267](https://doi.org/10.12681/makedonika.9267)

Copyright © 2016, X. M.

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

M. X. (2017). David M. Robinson, *Inscriptions from Macedonia, 1938*. Transactions of the American Philological Association τόμ. LXIX (1938) σελ. 43-76, πίν. I-XXVII. *Μακεδονικά*, 1, 569–570.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.9267>

μόνος εἶτε ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων μελῶν τῆς ἀγγλικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς. Τὸ δεύτερον ἀναφέρεται εἰς τὴν μελέτην τῶν εὐρημάτων, τὰ ὁποῖα κατατάσσονται ἀφ' ἑνὸς μὲν κατὰ εἶδη καὶ τόπους, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατὰ χρονικά περιόδους (ἀρχαιότεραν καὶ νεωτέραν νεολιθικὴν, τὰς τρεῖς περιόδους τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τὴν πρῶτον ἐποχὴν τοῦ σιδήρου). Σχέσεις καὶ συγκρίσεις τῶν προϊστορικῶν τούτων περιόδων πρὸς τὰς ὁμοίας ἄλλων πολιτισμῶν καὶ τὰ ἐντεῦθεν ἐξαγόμενα χρονολογικὰ καὶ ἐθνολογικὰ συμπεράσματα ἀναπτύσσονται εἰς δεύτερον κεφάλαιον τοῦ μέρους τούτου. Τὸ τρίτον μέρος τοῦ βιβλίου ἀποτελεῖ κατάλογον πολύτιμον καὶ χρησιμώτατον — ἰδίως εἰς τὸν ἐρευνητὴν — εἰς τὸν ὁποῖον περιλαμβάνονται τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν ἀνευρεθέντων ἐν Μακεδονίᾳ προϊστορικῶν ἀγγείων καὶ μικροτεχνημάτων. Ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ καταλόγου τούτου εἶναι ὅτι ἕκαστον ἀντικείμενον συνοδεύει καὶ ἡ οἰκεία εἰκὼν.

Παρὰ τὰς ἐπί μέρους τυχόν ἀντιρρήσεις (βλ. ἀνωτέρω σ. 247 κέ, πρβλ. καὶ *Classical Weekly* 33 σ. 107 κέ.) δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ νέον τοῦτο ἔργον τοῦ κ. Η. ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον βοήθημα διὰ τὸν μελετητὴν καὶ ἐρευνητὴν τῆς προϊστορικῆς Μακεδονίας.

X. M.

G. E. Mylonas, *The olynthian house of the classical period*. *Classical Journal* XXXV (1940) σελ. 389-402.

Ὁ συνεργάτης μας κ. Γ. Μυλωνᾶς, τακτικὸς καθηγητὴς εἰς τὸ *Washington University* τοῦ *Saint Louis*, εἰς τὴν μικρὰν τοῦ αὐτῆν μελέτην παρέχει μίαν σαφῆ ἀνασκόπῃσιν τῶν διαφόρων προβλημάτων τῶν σχετιζομένων μὲ τὸ ἑλληνικὸν σπιτί τῶν κλασσικῶν χρόνων καὶ ἀναθεωρεῖ μερικὰ σημεῖα ποῦ ἀφοροῦν τὸ ὄλυνθιακὸν σπιτί, τὸν παλαιότερον δηλ. σωζόμενον τύπον τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ σπιτιοῦ. Ἀναγνωρίζων τὰς δυσχερείας τῆς προσαρμογῆς τῆς παραδεδομένης ὁρολογίας τῶν μερῶν τοῦ σπιτιοῦ πρὸς τὸ πρᾶγμα, δυσχερείας προερχομένης εἴτε ἐξ ἀνεπαρκείας τῆς παραδόσεως εἴτε ἐκ παρερμηνείας, ἀσχολεῖται κυρίως μὲ τὴν γυναικωνίτιν καὶ προσάγων νέα χωρία συγγραφέων ἀποφαίνεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑποστηρίζεται ὅτι ἦτο διώροφον τὸ ὄλυνθιακὸν σπιτί, διὰ νὰ τοποθετηθῇ αὕτη εἰς τὸν 2ον ὄροφον, θεωρεῖ δὲ ὡς γυναικωνίτιν ὠρισμένον συγκρότημα τοῦ ἰσογείου περὶ τὴν παστάδα, σαφῶς ὀριζόμενον ἀπὸ τοῦ ἀνδρώνος. Ὁ κ. Μ. παραθέτει εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ αὐτῆν καὶ κατόψεις δύο χαρακτηριστικῶν σπιτιῶν τῆς Ὀλύνθου, ἀσχολούμενος δὲ καὶ μὲ ἄλλα σχετικὰ λεπτομερειακὰ ζητήματα παρέχει σημαντικὴν συμβολὴν εἰς τὸ καθ' ὅλου κεφάλαιον τῆς οἰκιακῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῆς κλασσικῆς περιόδου.

Γ. Μπ.

David M. Robinson, *Inscriptions from Macedonia, 1938*. *Transactions of the American Philological Association* τόμ. LXIX (1938) σελ. 43-76, πίν. I-XXVII.

Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου *Johns Hopkins* τῆς *Baltimore* κ. D. M. Robinson ἐκδίδει ἐνταῦθα 35 ἐπιγραφὰς ἐκ τῆς Μακεδονίας. Ἐκ τούτων

αί 10 προέρχονται ἐκ τῆς Ὀλύνθου — αἱ πλείσται ἀπεκαλύφθησαν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ 1938, τὰς ὁποίας ὁ συγγραφεὺς διηθύβη μετὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Μυλωνᾶ — αἱ δὲ λοιπαὶ ἐξ Ἁγίου Μάμα, Ποτιδαίας, Βάλτας, Καλάνδρας, Πολυγύρου, Πλανῶν, Βραστῶν, Γαλάτιστας, Βασιλικῶν καὶ Ἀμφιπόλεως. Ἡ πλέον ἐνδιαφέρουσα ἐκ τούτων εἶναι μία συμμαχία τοῦ βασιλέως τῶν Ἰλλυριῶν Γράβου μετὰ τῶν Χαλκιδέων, ἀναγομένη εἰς τὸ 357 π. Χ., τῆς ὁποίας τὸ κείμενον, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἐκδότου, ἀξίζει καὶ παρατεθῆ ἔνταῦθα:

[Θε]ός. Τύχη ἀγαθή. [Συμμαχ]ίη Χαλκιδεῦσι [καὶ τῶ Ἰλλυριῶν βασι]λλεῖ καὶ αἰῖ συνθηκαί. Ἐάν] τις ἦ ἐπὶ Γράβον ἢ ἐπὶ [τὴν χώραν τοῦ Γράβου καὶ Ἰλλυριῶν] βοηθεῖν Χα(λ)κιδέας παντὶ σθέ[γει] κατὰ τὸ δυνατὸν. Ἐάν δέ τις] ἦ ἐπὶ Χαλκιδέας ἢ ἐπὶ τὴν χώ[ραν] τῶν Χαλκιδέων αὐτίκα] βοηθεῖν Γράβον Χαλκιδεῦσι [παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατὸν. Ὅρκους δὲ δμῶσαι ἀλλή[λοις]. Ἀγαθὰ μὲν εὐορκέουσι, κακὰ δὲ ἐπιορκέουσιν.

Ἄλλαι ἐπτὰ ἐπιγραφαὶ ἐξ Ὀλύνθου, ἀναγόμεναι εἰς τὸν 4ον αἰ. μ. Χ., περιέχουν πωλητήρια οἰκιῶν, αἱ δὲ λοιπαὶ εἶναι ἐπιτύμβιοι, ἀναθηματικά κλπ. διαφόρων ἐποχῶν, ἦτοι ἀπὸ τοῦ 5ου αἰ. μέχρι τῶν βωμαϊκῶν χρόνων.

Τὰς ἐπιγραφὰς συνοδεύουν λεπτομερῆ ὑπομνήματα τοῦ ἐκδότου.

X. M.

Ἄνδρέου Ξυγγοπούλου, Βυζαντινὸν κιβωτίδιον μετὰ παραστάσεων ἐκ τοῦ βίου τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἔτ. 1936, σελ. 101-136, μεθ' 11 εἰκόνων καὶ δύο παρενθέτων πινακῶν.

Ὁ κ. Ξυγγόπουλος ἐξετάζει ἐνταῦθα λεπτομερῶς καὶ ἀπὸ πάσης ὀπφειως πολῦτιμον μετάλλινον κιβωτίδιον ἐν σχήματι σαρκοφάγου μετὰ διαφόρων παραστάσεων ἐκ τοῦ μαρτυρίου καὶ τῶν θαυμάτων τοῦ Ἁγ. Δημητρίου, ἐναποκείμενον εἰς τὴν Μονὴν Βατοπεδίου τοῦ Ἁγ. Ὁρους. Τὸ μετάλλινον τοῦτο κιβωτίδιον εἶναι εἰς τὸ εἶδος του ἐκ τῶν ἐλαχίστων μέχρι σήμερον σωζομένων βυζαντινῆς ἐποχῆς, σχετιζόμενον στενῶς πρὸς τὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ ναὸν τοῦ Ἁγ. Δημητρίου καὶ τὴν διακόσμησιν αὐτοῦ καὶ ἀποδεικνύον τὴν ἀνθησιν τῆς μικροτεχνίας εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, τῆς ὁποίας ἐγνωρίζομεν μέχρι τοῦδε μόνον τὴν ἐξαιρετικὴν ἀκμὴν εἰς τὴν μεγάλην τέχνην, τὴν ἀρχιτεκτονικὴν δηλαδὴ, τὴν γλυπτικὴν, τὰ ψηφιδωτὰ καὶ τὰς τοιχογραφίας. Τὸ ὄλον κιβωτίδιον εἶναι μικρογραφία τῆς ἐν τῷ κιβωρίῳ σαρκοφάγου, ἥτις ἐπιστεῦετο ὅτι περικλείει τὸ σῶμα τοῦ Ἁγίου. Ἡ εἰκονογραφικὴ ἀνάλυσις ὑπὸ τοῦ κ. Ξυγγοπούλου τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἀναγλύφων παραστάσεων ἀπέδειξεν ὅτι αὐταὶ εἶναι τὰ παλαιότερα ἴσως μέχρις ἡμῶν διασωθέντα ἀντίγραφα μεγάλων, διὰ παντός ἀπωλεσθέντων ψηφιδωτῶν ἢ τοιχογραφιῶν, συνθέσεων, αἱ ὁποῖαι ἐκόσμου τὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ περίφημον ναὸν τοῦ Ἁγ. Δημητρίου καὶ ἦσαν παλαιότεραι καὶ διάφοροι τῶν ἐν τῷ ναῷ τούτῳ, πρὸ τῆς πυρκαϊᾶς, ὑπαρχουσῶν τοιχογραφιῶν ἢ ψηφιδωτῶν. Ἀπασαὶ αἱ παραστάσεις συνοδεύονται ὑπὸ ἐμμέτρων ἐπιγραφῶν, ἀντιγραφέντων ὁμοῦ μετὰ τῶν ἐν τῷ ναῷ πιθανώτατα